

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/158/2020
Identifikačné číslo spisu: 4115201631
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:4115201631.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení J. U., nar. XX. K. XXXX, bývajúceho v U. Q. U., X. XXXX/X, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Zuzana Čížová, s.r.o., so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, J. Jesenského 69, za účasti opatrovníka umiestneného J. U. bývajúceho v U.Á. Q. U., G. F. XXXX/XX a ústavu zdravotníckej starostlivosti Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 13Pu/1/2015, o dovolaní J. U. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. decembra 2019 sp.zn. 7Cop/32/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 25. januára 2018 č.k. 13Pu/1/2015-161 vyslovil, že k prevzatiu J. U., nar. XX. K. XXXX do ústavu zdravotníckej starostlivosti Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie dňa 28. januára 2015 došlo zo zákonných dôvodov a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.2. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie a to vypočutím na pojednávaní pred súdom prvej inštancie J. U., zástupcu Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie, primára III. odd. MUDr. F. E. , MUDr. X. J. (príjímacej lekárky), MUDr. X. Š.W. (ošetrojúcej lekárky počas hospitalizácie pacienta), MUDr. G. X. (ambulantného psychiatra J. U.), MUDr. H. S. (psychiatra), S. U. (bývalá manželka J. U.), M. Ď. (sestra J. U.), oboznámením sa so zdravotnou dokumentáciou J. U., lekárskou správou MUDr. U. zo dňa 22.01.2015, správou zo Psychiatrickej nemocnice v Trenčíne z 19. januára 2015, pripojenými spismi Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp.zn. 5C/85/2015, 6C/87/2015, 4P/3/2015 a dospel k záveru, že vzhľadom na aktuálny zdravotný stav J. U., bola jeho ústavná psychiatrická liečba nevyhnutná.

1.3. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie ďalej uviedol: „... Vzhľadom na vykonané dokazovanie mal súd za to, že v danom prípade sú splnené všetky zákonné podmienky uvedené v § 6 ods. 9 písm. d/ zákona č. 576/2004 Z.z., za ktorých môže byť pacient do ústavu zdravotníckej starostlivosti prevzatý

bez jeho súhlasu resp. jeho súhlas s hospitalizáciou nebol potrebný. U J. U. boli v čase prijatia do Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie prítomné viaceré symptómy (rozptýlená pozornosť, nervozita, paranoidné bludy v jeho myslení, obava o svoj život, zdravie) odôvodňujúce podozrenie z akútneho psychotického ochorenia, ktoré je dôvodom na nedobrovoľnú hospitalizáciu. Klinický stav p. U. bol taký, že bola reálna obava, že môže ohroziť svoj život a zdravie (pri psychóze je úplne narušená rozpoznávanie a ovládacia schopnosť pacienta). Potrebu riešenia stavu p. U. pokračovaním hospitalizácie potom, ako na ďalší deň odmietol pokračovať v dobrovoľnej liečbe v psychiatrickej nemocnici, potvrdili vo svojich výpovediach traja odborní lekári tohto zariadenia (MUDr. J. už pred prijatím z prijímacieho vyšetrenia zistila duševnú chorobu psychózu následne MUDr. Š. túto chorobu potvrdila s tým, že pri jej vyšetrení bola teda zistená akútna polyformná psychotická porucha, ktorú potvrdil primár MUDr. E.). Súd zdôrazňuje, že lekári psychiatrickej nemocnice mali k dispozícii pri prijíme p. U.G. aj záznamy o podaní trestných oznámení v súčasnosti už bývalej manželky a policajných vypočutí manželky a detí p. U.S., ktoré poukazujú na neštandardné správanie sa p. U. pred jeho hospitalizáciou. Psychotickú poruchu, akútny a vážny stav už konštatoval MUDr. S. na základe listinných podkladov, ktoré mal k dispozícii, bez osobného vyšetrenia p. U.G. (pravdepodobnosť blížiac sa istote). V období od 12/2014 do 01/2015 sa jeho stav zhoršoval, čo potvrdzujú policajné záznamy o podaniach p. U. ako aj jeho príbuzných (vypočuté boli aj deti nielen manželka). Na zistených skutočnostiach nemení nič skutočnosť, že MUDr. U.N. vo Fakultnej nemocnici Trenčín tri dni pred hospitalizáciou na základe jej odborného vyšetrenia p. U. dospela k záveru, že prevzatie do ústavnej starostlivosti dňa 22.01.2015 nie je nutné (nie je zrejmé, či lekárka mala k dispozícii aj policajné záznamy resp. písomné vyjadrenia obavy o svoj život p. U., zo správy vyplýva, že lekárke o odpočúvaní svojej osoby a prenasledovaní p. U. nič nevedel), ani skutočnosť, že nikdy predtým nebol psychiatricky liečený, rovnako skutočnosť, že sestra p. U. svedkyňa M. Ď. si zmeny v správaní svojho brata nevšimla (podľa vyjadrení lekárov disimuloval). Pre rozhodnutie súdu o potrebe psychiatrickej liečby človeka aj bez jeho súhlasu je podstatný klinický stav človeka v čase, keď liečbu odmieta a lekár konštatuje nutnosť liečby v záujme ochrany zdravia, niekedy aj života človeka.

Súd konštatuje, že k obmedzeniu na slobode J. U. nedošlo v rozpore s jeho základnými právami garantovanými ústavou a ostatnými zákonmi Slovenskej republiky. Inštitút nedobrovoľného prevzatia a držania osôb v ústavoch zdravotnej starostlivosti slúži na ochranu osôb pred možnosťou ublíženia samému sebe ako aj možnými útokmi proti iným osobám. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že bolo preukázané že vzhľadom na duševnú poruchu ohrozoval hlavne seba (obavy o svoj život ako aj svojej rodiny, vlastné prenasledovanie) alebo svoje okolie (sám p. U. počas liečby potvrdil svoje agresívne správanie, vyhrážanie sa manželke). Rovnako je zrejmé, že ak by k liečbe nedošlo, zdravotný stav p. U. sa mohol zhoršovať. Človek s psychotickou poruchou si často neuvedomuje v plnej miere svoj stav, čo je aj prípad J. U., ktorý mal voči nemu nekritický postoj, stratil kontakt s realitou (jeho správanie pred hospitalizáciou je toho dôkazom) a jeho hospitalizácia bola spôsobom ochrany p. U. aj pred jeho vlastným správaním sa. K prevzatiu p. U. do zdravotníckeho zariadenia po odvolaní jeho informovaného súhlasu dňa 28.01.2015 došlo zo zákonných dôvodov. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP.“

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“), na odvolanie J. U., uznesením z 30. decembra 2019 sp. zn. 7Cop/32/2018 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP), žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd neopodstatnenosť odvolacích námietok odôvodnil takto :“ V danej veci súd prvej inštancie po oznámení Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie zo dňa 28.01.2015 o tom, že J. U. je od 28.01.2015 hospitalizovaný u nich bez jeho súhlasu resp. po jeho odvolaní, súd uznesením zo dňa 29.01.2015 č.k. 13Pú/1/2015-3 začal v zmysle § 254 ods. 2 CMP(predtým ust. § 191b ods. 1 OSP) konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia umiestnenej do ústavu zdravotníckej starostlivosti, vo veci následne vykonal dokazovanie výsluchom J. U., výsluchom ošetrojúcej lekárky MUDr. Š., ako aj ďalších osôb (prijímacej lekárky MUDr. J.X., primára MUDr. E., ambulatného psychiatra MUDr. X. a MUDr. S., manželky umiestneného a jeho sestry), a oboznámením sa so zdravotnou dokumentáciou umiestneného (§ 260 ods. 1, § 261 CMP), pričom pri rozhodovaní správne posudzoval zákonnosť dôvodov hospitalizácie J. U. dňa 28.01.2015. V danej veci aj podľa názoru odvolacieho súdu zdravotný

stav J. U. prejavujúci sa v čase umiestnenia výraznými zmenami v jeho správaní si vyžadoval ústavnú starostlivosť a pokiaľ za tejto situácie súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že k jeho prevzatiu do ústavu zdravotníckej starostlivosti došlo zo zákonných dôvodov, s jeho rozhodnutím sa odvolací súd plne stotožnil.

18. V prejednávanej veci aj podľa názoru odvolacieho súdu zdravotný stav J. U. prejavujúci sa v čase umiestnenia výraznými zmenami v jeho správaní si vyžadoval ústavnú starostlivosť a pokiaľ za tejto situácie súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že k jeho prevzatiu do ústavu zdravotníckej starostlivosti dňa 28.01.2015 (po odvolaní jeho súhlasu s umiestnením dňa 27.01.2015) došlo zo zákonných dôvodov, s jeho rozhodnutím sa odvolací súd plne stotožnil.

19. Pokiaľ ide o dôvody odvolania, odvolací súd vzhľadom na stanovenú diagnózu a prejavy správania sa J. U. v čase jeho hospitalizácie, nemá dôvod pochybovať o objektívnom stanovisku odborného lekára o potrebe hospitalizácie, na ktorom súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil. Súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého uznesenia sa vysporiadal s vykonanými dôkazmi teda aj s lekárskou správou MUDr. U. i s výpoveďou svedkyne M. Ď.. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - § 194 CSP.

20. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol, že k prevzatiu J. U. do ústavu zdravotníckej starostlivosti - Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie došlo zo zákonných dôvodov, ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 378 ods. 1, § 396 ods. 1 CSP a § 52, § 57 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.“

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal Miroslav Bálež (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Odvolací súd nesprávnym procesným postupom mal znemožniť dovolateľovi uplatnenie jeho procesných práv [lebo sú nepravdivé závery odvolacieho súdu, ktoré zaujal k vykonaniu a vyhodnoteniu dôkazov, lebo neprihliadol na závery odborného vyšetrenia MUDr. Bírešovej z 22. januára 2015 a svedeckú výpoveď M. Ď.I., lebo potvrdenie agresívneho správania dovolateľa by malo vyplývať i z prepúšťacej správy Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie, z ktorej však nevyplýva, lebo súdy nezdôvodnili spôsob hodnotenia tých dôkazov, ktoré svedčili v prospech dovolateľa (III. ÚS 36/2010), lebo došlo k protirečivému a svojvoľnému hodnoteniu dôkazu, ktorý mal nezastupiteľný význam pre vytvorenie skutkového základu pre rozhodnutie vo veci samej (IV. ÚS 562/2013)]. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6MCdo 21/2011, v ktorom sa konštatuje, že pri úvahe o správnosti právneho posúdenia veci dovolací súd preveruje, či zistený skutkový stav dovoľoval odvolaciemu súdu urobiť príslušný záver. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v spojení s dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľ súdom vyčíta, že a/ nesprávne alebo neúplne zistili skutočný stav veci, b/ neboli splnené podmienky § 6 ods. 9 písm. b/ zákona č. 576/2004 Z.z., za ktorých môže byť pacient prevzatý do ústavu zdravotnej starostlivosti, c/iba na základe vyjadrenia lekára nemôže súd zodpovedať otázku, či tu sú dané dôvody na prevzatie do ústavu zdravotnej starostlivosti (I. ÚS 193/2013), d/ k prevzatiu dovolateľa do ústavu došlo na základe informácie MUDr. S., ktorý dovolateľa pred hospitalizáciou nevyšetрил a v ním vyhotovenej správe z 19. januára 2015 mal uviesť, že u dovolateľa sa má s pravdepodobnosťou blížiacou sa istote jednať o paranoidnú psychózu, e/ nie je zrejmé, na základe čoho MUDr. S. dospel k záveru, že dovolateľ má byť „na slobode pre spoločnosť nebezpečný“, podľa dovolateľa táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná. Navrhol preto, aby dovolací súd zmenil

uznesenie odvolacieho súdu a vyslovil, že prevzatie dovolateľa do ústavu zdravotnej starostlivosti nebolo prípustné a dovolateľovi sa priznáva náhrada trov dovolacieho konania.

4. Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie zotrvala na svojom odbornom psychiatrickom stanovisku.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len najvyšší súd) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že argumentácia dovolateľa neopodstatňuje záver o prípustnosti jeho dovolania a preto bolo potrebné také dovolanie odmietnuť (§ 447 CSP).

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek hľadísk (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 7Cdo/312/2018, 8Cdo/67/2017).

6.1. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. V neposlednom rade je dovolací súd viazaný aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprisnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (pozri napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Právo na prístup k súdu nemá absolútny charakter a môže podliehať obmedzeniam zo strany štátu. Takýmto obmedzením sú aj § 420 a § 421 CSP, ktoré vymedzujú prípady, keď je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (I. US 51/2020). Dovolací súd preto prístupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada znátočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

10. Dovolací súd považuje za potrebné tiež zdôrazniť aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti

Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie nového sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady známosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnemu názoru dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11.1. Vádu konania v zmysle z § 420 písm. f/ CSP dovolateľ vyvodzoval z toho, že odvolací súd pri vyhodnotení dokazovania neprihliadol na závery odborného vyšetrenia MUDr. U. z 22. januára 2015 a svedeckú výpoveď M. Ď.I., súdy nezdôvodnili spôsob hodnotenia tých dôkazov, ktoré svedčili v prospech dovolateľa, došlo k protirečivému a svojvoľnému hodnoteniu dôkazu, ktorý mal nezastupiteľný význam pre vytvorenie skutkového základu pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolateľ poukázal na to, že pri úvahe o správnosti právneho posúdenia veci dovolací súd preveruje, či zistený skutkový stav dovoľoval odvolaciemu súdu urobiť príslušný záver.

11.2. Tvrdenia dovolateľa, že súdy nižších stupňov neprihliadali na závery odborného vyšetrenia MUDr. U. z 22. januára 2015 a svedeckú výpoveď M. Ď. a že tieto dôkazy nevyhodnotili sú v rozpore s tým, čo súdy uvádzajú v odôvodnení svojich rozhodnutí a na akých úvahách založili svoje rozhodnutia. V potvrdzujúcom rozhodnutí súd prvej inštancie výslovne k uvedeným dôkazom v bode 29 odôvodnenia uviedol: “ Na zistených skutočnostiach nemení nič skutočnosť, že MUDr. U.K. vo Fakultnej nemocnici Trenčín tri dni pred hospitalizáciou na základe jej odborného vyšetrenia p. U. dospela k záveru, že prevzatie do ústavnej starostlivosti dňa 22.01.2015 nie je nutné (nie je zrejmé, či lekárka mala k dispozícii aj policajné záznamy resp. písomné vyjadrenia obavy o svoj život p. U., zo správy vyplýva, že lekárke o odpočúvaní svojej osoby a prenasledovaní p. U. nič neuviedol), ani skutočnosť, že nikdy predtým nebol psychiatricky liečený, rovnako skutočnosť, že sestra p. U. svedkyňa M. Ď. si zmeny v správaní svojho brata nevšimla (podľa vyjadrení lekárov disimuloval). Pre rozhodnutie súdu o potrebe psychiatrickej liečby človeka aj bez jeho súhlasu je podstatný klinický stav človeka v čase, keď liečbu odmieta a lekár konštatuje nutnosť liečby v záujme ochrany zdravia, niekedy aj života človeka.“ Z uvedeného je zrejmé, čo vyplýva zo záverov odborného vyšetrenia MUDr. U. z 22. januára 2015 a svedeckej výpovede M. Ď.I., ale i to, ako tieto dôkazy súd prvej inštancie vyhodnotil jednotlivo, ale i v kontexte so všetkými ďalšími vykonanými dôkazmi (porovnaj bod 19 odôvodnenia). Dovolateľ obdobnú argumentáciu uplatnil i v odvolaní. Odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu konanie i rozhodnutie súdu prvej inštancie z pohľadu uplatnenej odvolacej námietky a dospel k záveru, že ... „ Súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého uznesenia sa vysporiadal s vykonanými dôkazmi teda aj s lekárskou správou MUDr. U. i s výpoveďou svedkyne M. Ď.. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplývala, resp.

vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - § 194 CSP.“ Vychádzajúc z uvedeného možno skonštatovať, že sa nepreukázalo tvrdenie dovolateľa o svojvoľnom hodnotení dôkazov. Prípadná protirečivosť vykonaných dôkazov nie je spôsobilá založiť vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Je skôr pravidlom, že v priebehu konania dochádza k vykonávaniu i vzájomne protirečivých dôkazov, ide o prirodzený dôsledok vyplývajúci z práv účastníkov konania navrhovať dôkazy na vlastné skutkové tvrdenia. Je úlohou súdu v procese vyhodnotenia dôkazov a ustálenia skutočného stavu veci vysvetliť, prečo súd na ten ktorý dôkaz prihliadal a z iných dôkazov nevychádzal. Judikatúra definuje hodnotenie dôkazov ako činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti konkrétny dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa zásada voľného hodnotenia dôkazov, pričom každý dôkaz hodnotí jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo v konaní najavo.

12. Dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

12.1. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

13. Pokiaľ dovolateľ chcel svojou dovolacou argumentáciou spochybníť i správnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom (že k prevzatíu J. U. do ústavu zdravotníckej starostlivosti došlo zo zákonných dôvodov), dovolací súd zdôrazňuje, že aj v prípade jej opodstatnenosti by mala za následok nanajvyšš vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, vid' konštantnú judikatúru najvyššieho súdu (R 24/2017, 1 Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

14. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie J. U. nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, preto ho v tejto časti ako neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

15. Dovolateľ ďalej namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď súdom vyčíta nesprávne alebo neúplne skutkové zistenia a v nadväznosti na to i nesplnenie podmienok § 6 ods. 9 písm. b/ zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti (Informovaný súhlas sa nevyžaduje v prípade ambulantnej starostlivosti alebo ústavnej starostlivosti, ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu), pre vzatie dovolateľa do ústavu zdravotnej starostlivosti (namietajúc nedostatky správy MUDr. S. z 19. januára 2015).

15.1. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

16. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

17. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o existencii, resp. neexistencii subjektívnych práv a povinností subjektov konkrétneho právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu tak, ako sa o to dovolateľ pokúša podaným dovolaním, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

18. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

19. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť však o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípady) - zároveň platí, že ak by naopak bola vyriešená správne, súdy (alebo prinajmenšom ten z nich, ktorý rozhodol v druhej inštancii) by nevyhnutne rozhodli inak - teda spôsobom pre dovolateľa priaznivejším. Osobitne je potrebné zdôrazniť, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť riešená odvolacím súdom a odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

20. V zmysle vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že dovolateľ nezadefinoval právnu otázku, ani ju nevymedzil tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 432 ods. 2 CSP, keď síce uvádza, že neboli splnené podmienky § 6 ods. 9 písm. b/ zákona č. 576/2004 Z.z., pre vzatie dovolateľa do ústavu zdravotnej starostlivosti, avšak neuvádza, v čom konkrétne vidí nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom (aké konkrétne zákonne podmienky má dovolateľ na mysli, či ide o otázku relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 CSP, či ich riešil odvolací súd, či na ich riešení založil svoje rozhodnutie a v čom dovolateľ považuje toto riešenie odvolacím súdom za nesprávne). Nevymedzenie právnej otázky bráni tomu, aby dovolací súd mohol pristúpiť k zisteniu, či sa riešením nastolenej právnej otázky už dovolací súd zaoberal, alebo ide o prípad otázky v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nevyriešenej. Dovolateľ

v snahe vymedziť nesprávnosť právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP túto odôvodňuje odlišnými skutkovými zisteniami majúci pôvod v nesprávnom vyhodnotení dôkazu (správy MUDr. S. z 19. januára 2015). Dovolateľ pritom prehliada ostatné súdom vykonané a vyhodnotené dôkazy. Pri uplatnenom dovolacom dôvode (§ 421 CSP) má snahu modifikovať skutkové aspekty prípadu, tým však nemožno vymedziť nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP.

21. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania J. U. nevyplýva z § 421 písm. b/ CSP. Vzhľadom na to jeho dovolanie v tejto časti odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

22. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (§ 453 ods. 1 CSP s použitím § 52 a § 57 CMP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.